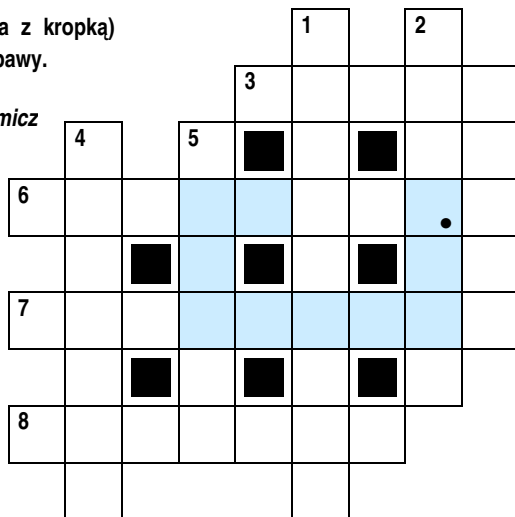

27. MISTRZOSTWA ADRENALINY - 3 / 2 / 1 pkt

Litery w kolorowym wężyku (od pola z kropką) utworzą dodatkowo miejsce emocjonującej zabawy.

Grzegorz Chomicz

Poziomo:

- 3) baranek sunący się po niebie.
- 6) Franciszek, jezuita i wybitny komediopisarz epoki oświecenia („Rozrywki ucieszne i dowcipne”, „Małżeństwo z kalendarza”).
- 7) Arkadiusz, bohater megaseriału „Ranczo” („Jakbyśmy wszystko mieli, co nam się podoba, to byśmy w rajy byli”) (rola Artura Barcisia).
- 8) „... z podwieczorków przy mikrofonie”, smakowite utwory na płycie Ireny Santor.

Pionowo:

- 1) proces pochłaniania energii fal elektromagnetycznych.
- 2) Eugène, francuski dramaturg kojarzony z teatrem absurdu („Nosorożec”, „Krzeseła”).
- 4) podnieta, zachęta do działania.
- 5) „Another Brick in the Wall” – Pink Floydzi, „Riders on the Storm” – ?

28. KARTKA Z KALENDARZA - 9 MAJA - 3 / 2 / 1 pkt

Litery w kolorowych polach, czytane rzędami, utworzą dodatkowe tematyczne hasło.

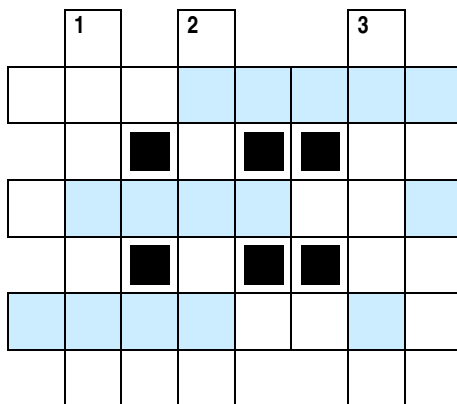
Poziomo (w kolejności przypadkowej):

- kochał się w Izabeli Łęckiej
- łączenie czynnika ludzkiego
- miesiąc ze świętem górników

Pionowo:

- 1) wiązy porastające regle dolne.
- 2) na uczelni ważniejszy od asystenta.
- 3) mają kopuły w kształcie cebuli.

Adam Sulerzycki

XV Szaradziarskie Mistrzostwa Grudziądza, cz.2 - 8-9.05.2026 r.

Autorzy zadań: Marian CHYLEWSKI, Adam SULERZYCKI
i Grzegorz CHOMICZ (+ opracowanie zestawów) - Grudziądzki
Klub Szaradzystów ENIGMA; gościnnie: Tadeusz BEMBENIK,
Krzysztof OLESZCZYK, Wiesław SOKOŁOWSKI

XV SZARADZIARSKIE MISTRZOSTWA GRUDZIĄDZA 8-9 maja 2026 r.

CZĘŚĆ 2 - ... z Enigmą ucieka

A.D. 1981

1. NO I TOTO JEST!!! - 3 / 2 / 1 pkt

Grzegorz Chomicz

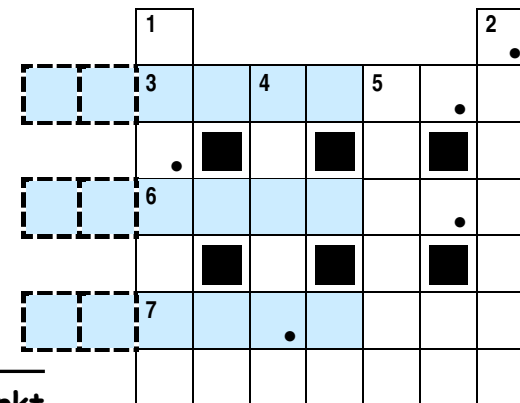
W kolorowe pola z lewej strony diagramu należy dopisać kolejne litery pewnego słowa, by wraz z pozostałymi literami w kolorowych polach powstały nowe wyrazy. Litery z pól oznaczonych kropką utworzą dodatkowe słowo.

Poziomo:

- 3) delikatny twarożek odzyskiwany z serwatki.
- 6) dobierane do wyklepanej maski, karoserii w warsztacie samochodowym.
- 7) skórzane buty w ostrogach.

Pionowo:

- 1) bory i grądy pamiętające Piastów.
- 2) pisze skecze.
- 4) filozoficzna trucizna?
- 5) dają najmniej punkcików brydżyscie.

2. ODWET KOMUNY - 2 pkt

Litery zapisane od 1 do 21 utworzą dodatkowe hasło: decyzję władz komunistycznych w 1981 r., w kilka dni po wieściach o utworzeniu przez Mariana Chylewskiego i Jerzego Marchewkę Grudziądzkiego Klubu Szaradzystów ENIGMA.

Poziomo

(w kolejności przypadkowej):

- bez tej maszyny po zbiorach Inu ani rusz
- nazwy krain – choronimia; nazwy plemion – ?
- ramię portowego żurawika

E	19	12	5	N	11	1	6	17
7	13	4	I	8	G	14	2	16
M	21	3	9	10	A	18	20	15

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21

Grzegorz Chomicz

imię i nazwisko						suma punktów
1-2	2-3	4-5	6-7	8-9	10-11	/ 96 pkt

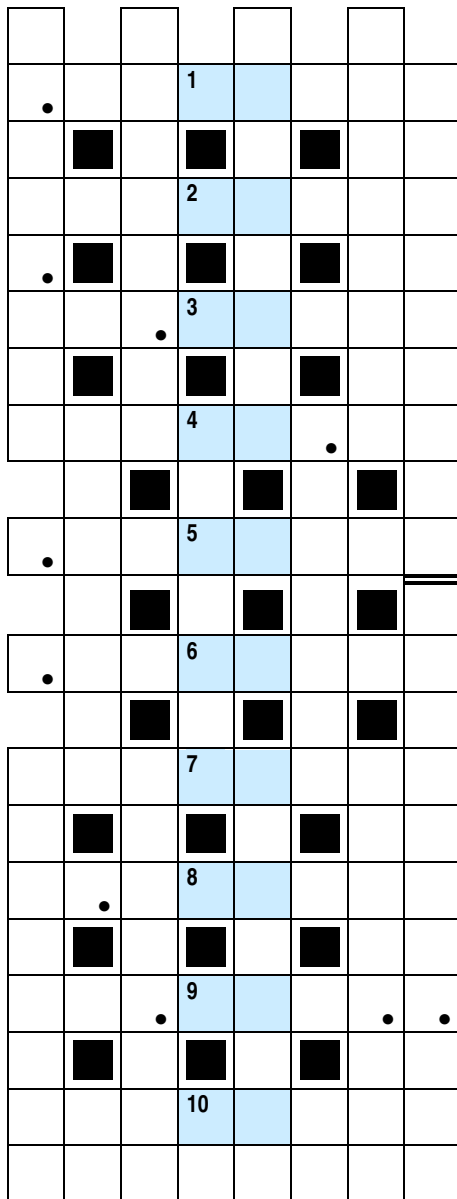
3. KRZYŻÓWKA Z FILMAMI – 8 / 7 / 6 / 5 / 4 / 3 / 2 / 1 pkt

W kolorowe pola należy wpisać dwuliterowe słowa związane z filmami. Litery z pól oznaczonych kropką, czytane rzędami, utworzą dodatkowo tytuł polskiego filmu.

Słowa dwuliterowe:

- szalony naukowiec, bohater pierwszego filmu z agentem Jamesem Bondem.
- „karciana” rola Józefa Nowaka w „Hydrozagadce”.
- ... Derek, aktorka amerykańska, kolekcjonerka Złotych Malin.
- imię tytułowej bohaterki polskiego filmu o matce.
- imię Pacino, wybitnego aktora.
- amerykański thriller o księgarzu i poetce (jak zaimek osobowy).
- amerykański thriller o okrutnym klaunie (jak zaimek osobowy).
- dramat o wojnie w Kosowie (skojarz z pasieką).
- imię Harrisa, aktora („Appaloosa”, „Wróg u bram”).
- amerykański thriller o badaczu liczby 3,14... .

Krzysztof Oleszczyk

Poziomo (w kolejności przypadkowej):

- krótki film reklamujący inny film
- półksiężyc z piekarni
- zarządca przedsiębiorstwem (w pisowni z „dź”)
- rumowisko spadłych skał (wychodzi ze hasła: Z OSYPISK)
- sadysta z piosenki Maryli Rodowicz
- dawniej: miłosny podbój
- dawny przyrząd ułatwiający haftowanie
- dawny drukarz składający nagłówki
- człowiek niechętny cudzoziemcom
- ta to pięknie mów!

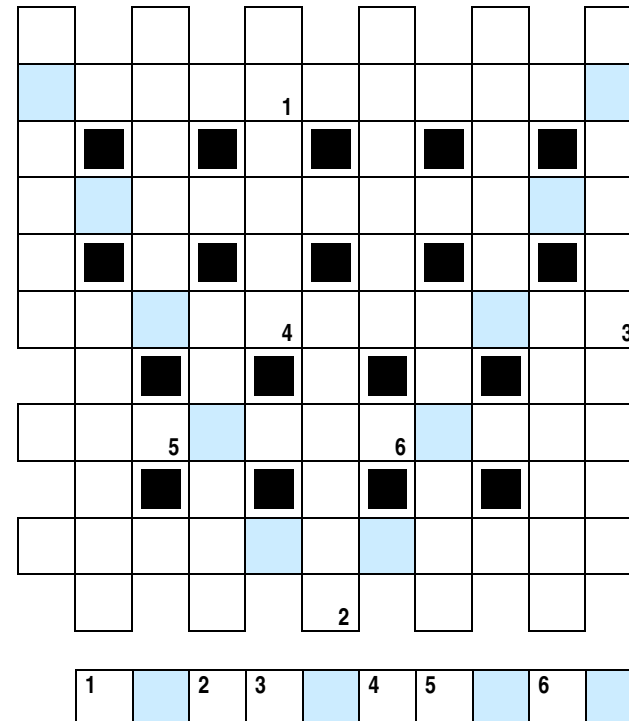
Pionowo (w kolejności przypadkowej):

- będzie lepiej!
- czterech muzyków
- wokół ani żywej duszy
- krasnale lub hobbisci
- po zdrobieniu stanie się pupilem
- miął kłopoty z 40 zbójcami
- najprawdziwszy z prawdziwych
- papier urzędowy
- jednostka oporu elektrycznego
- radosne podrygi (w górę)
- przechylny duszek domowy
- lecniczy lub magiczny napój

25. JOLKA – 6 / 5 / 4 / 3 / 2 / 1 pkt

W kolorowe pola należy wpisać taką samą literę. Litery z pól ponumerowanych od 1 do 6, uzupełnione literami z kolorowych pól, utworzą dodatkowe słowo.

Krzysztof Oleszczyk

W kolejności przypadkowej:

- model Daewoo
- poprawianie fotografii
- „... , która uczy, to zysk”
- romantyczne tête-à-tête
- stwierdzenie jakiegoś faktu
- termin nawigacyjny; peleng
- kobieta na ziemskiej orbicie
- nauka o klasyfikacji organizmów
- ... Bozowska, bohaterka „Siłaczki”
- napis niesiony przez manifestantów
- grupa zorganizowanych fanów futbolu
- student pobierający finansowe wsparcie
- fragment tekstu będący całością myślową
- imię byłego prezesa stowarzyszenia Polska 2050
- najliczniejsza grupa etniczna Kenii (anagram: u jukki)
- delikatna przezroczysta tkanina na bieliznę i dekoracje

26. REBUS – 2 pkt

Rozwiązanie:
tytuł piosenki Grzegorza
Hyżego, pierwsze litery: K.T.J.

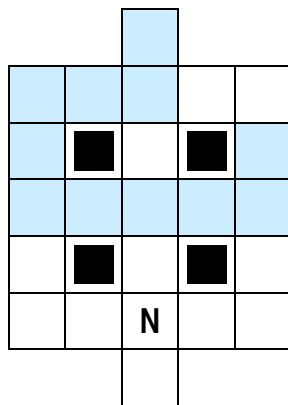
Marian Chylewski

21. JOLKA Z WĘŻYKIEM - 2 / 1 pkt

Ujawniono jedyną w diagramie spółgłoskę N. Litery w kolorowym wężyku utworzą dodatkowe hasło.

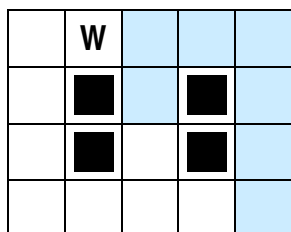
- W kolejności przypadkowej:**
- jeśli rozległy - to panorama Grudziądza
 - bardzo dobry u sokoła
 - drapieżny ptak lub jadalny grzyb
 - ręczna broń miotająca, strzelająca bełtami
 - Franek, kanonier z komedii filmowej (rola Mariana Kociniaka)
 - strzelba myśliwska o trzech lufach

Marian Chylewski

22. JOLECZKA - 2 / 1 pkt

W diagramie ujawniono jedyną spółgłoskę W. Litery w kolorowym wężyku utworzą dodatkowe hasło.

W kolejności przypadkowej:

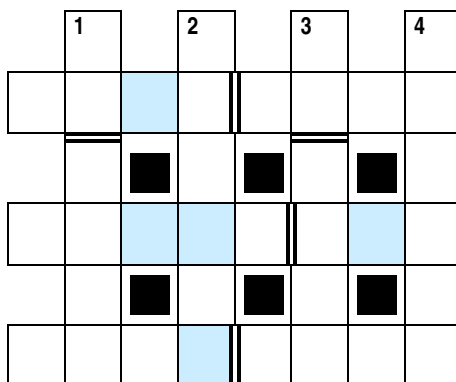
- ślad łosia lub dzika
- wirusowa choroba drobiu, świń i dzików
- fizjonomia, oblicze
- protestancka gmina religijna
- Asnyk lub Mickiewicz

Marian Chylewski

23. KRZYŻÓWKA - 3 / 2 / 1 pkt

W słowach poziomych występuje tylko jedna powtarzająca się spółgłoska. Litery w kolorowych polach, czytane rzędami, utworzą dodatkowo imię bohaterki utworu literackiego.

Poziomo (w kolejności przypadkowej):

- wielka rola Marleny Dietrich w „Błękitnym aniele”
- serial komediowy rozgrywający się w okupowanej Francji
- córka Cassiusa Clay'a, pięściarka, mistrzyni świata wagi ciężkiej

Pionowo:

- 1) włoski piosenkarz i aktor, śpiewał z Rominą Power.
- 2) czasem ośłania twarz panny młodej.
- 3) duże miasto w Teksasie znane z westernów.
- 4) „Gdy ona idzie plażą, wszyscy o niej marzą”.

Krzysztof Oleszczyk

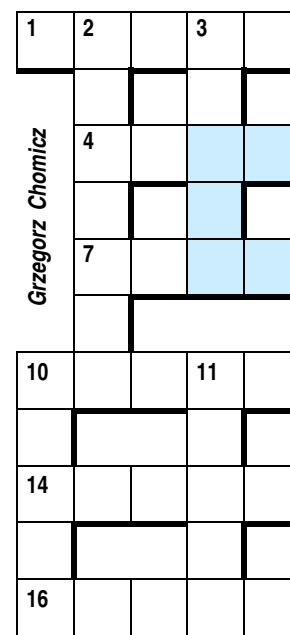
24. ANAGRAM - 1 pkt

Tadeusz Bembenik

Kibice GKM Grudziądź na meczach się nie nudzą ...

Najmilszą muzyką na stadionie _ _ _ _ _ ,
jest w ligowym meczu ryk żużlowych _ _ _ _ _ .

4. NA MAŁYM - 4 / 3 / 2 / 1 pkt

Litery w kolorowym wężyku dodatkowo utworzą tytuł serialu.

Grzegorz Chomicz

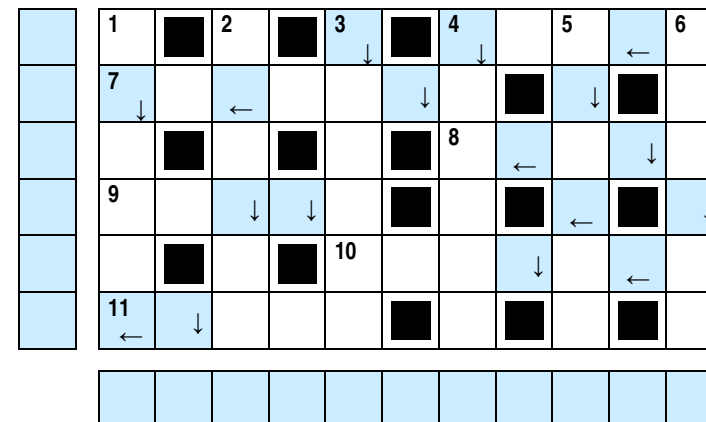
5. NA DUŻYM EKRANIE - 3 / 2 / 1 pkt

Litery z pól ze strzałkami przeniesione poza diagram, utworzą dodatkowo bohatera, któremu głosu użył Piotr Fronczewski.

Grzegorz Chomicz

Poziomo:

- 4) kruszec cenny dla milczących?
- 7) wysoka damska czapka z dopiętą fryzurą.
- 8) pracuje w wywiadzie.
- 9) zwinne skorupiaki z krótkimi odwłokami.
- 10) „papierowy ... z nieba spadł, skończył się video film”.
- 11) zbudowana na działkowe narzędzia.

Pionowo:

- 1) figiel, psota
- 2) zasila światelko w rowerze.
- 3) esej - epika; sonet - ?
- 4) plamka na skórze.
- 5) przydrożny zajazd, karczma.
- 6) dobierają okulary.

Poziomo:

- 1) zwisają z dachów przy odwilży.
- 4) metropolia nad Bosforem.
- 7) wagon na daleką podróż.
- 9) strona monety.
- 10) nie kupi alkoholu.
- 13) nie sprzedana 10.
- 14) wykorzystane po zakończonych naprawach w warsztacie.

Pionowo:

- 2) Michał Kleofas - kompozytor.
- 3) tenis - piłki; badminton - ?
- 5) spódnica uszyta z podłużnych pasków materiału.
- 6) lekarz dla seniorów.
- 8) bohater komiksów Sławomira Kiełbusa.
- 10) jezioro z piosenki „Siedem dziewcząt z Albatrosa”.
- 11) partyzanci („idą, idą ...”).
- 12) zakrecony taniec.

6. SUMITA MIASTU - 5 / 4 / 3 / 2 / 1 pkt

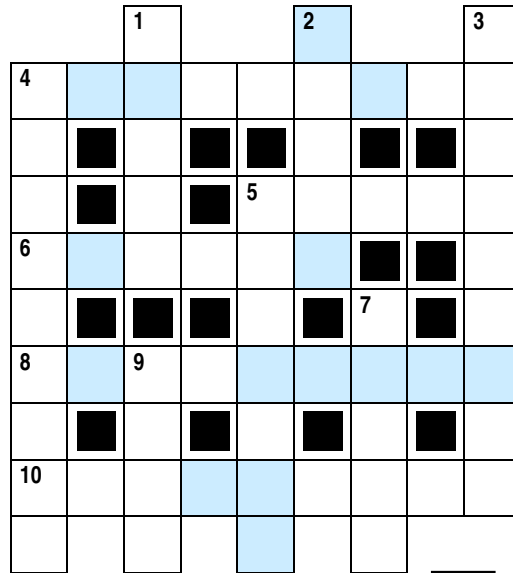
W poziomych opisach należy odpowiednio przestawić litery w „miastach”, by powstało prawidłowe objaśnienie. Litery w kolorowych polach, czytane rzędami, tworzą dodatkowe hasło.

Poziomo: *Grzegorz Chomicz*

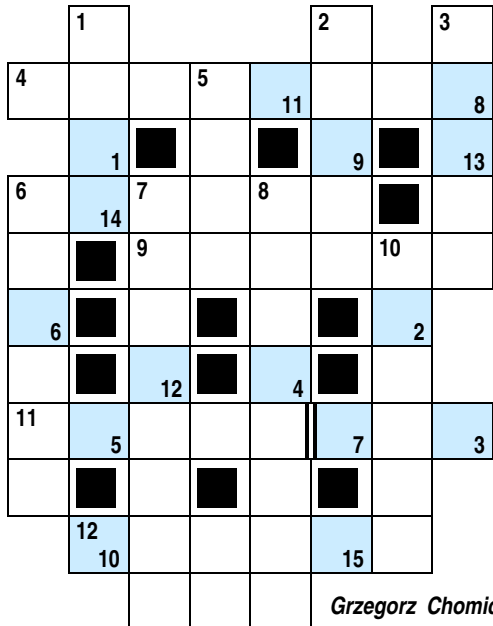
- 4) blokująca miasTo.
- 5) bliski miastu.
- 6) z otwartymi miastu.
- 8) plac na mieście.
- 10) miasto się zajada.

Pionowo:

- 1) miłośny, wyuczony lub wolny.
- 2) zwarty obszar górski.
- 3) opancerzone pojazdy przewożące depozyty do trezorów.
- 4) Kazimierz Junosza - ..., zagrał główną rolę w „Znachorze”.
- 5) Wilma i Fred - Flintstone; Marge i Homer - ?
- 7) krwiopijca, wyzyskiwacz (metagram: **stacz**).
- 9) kojarzy się z trafieniem i kubkami.

7. DAWNE MIASTO - 5 / 4 / 3 / 2 / 1 / 3 pkt

W słowie GRÓD należy zmienić oznaczoną literę, żeby powstało objaśnienie hasel poziomych. Litery z pól ponumerowanych od 1 do 15 utworzą dodatkowe, komiksowe hasło.

Poziomo:

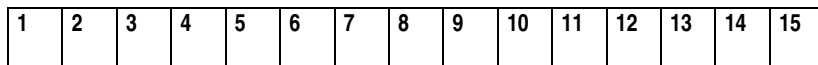
- 4) **G**RÓD.
- 6+9) **GR**ÓD.
- 11) **GR**ÓD.
- 12) **GR**ÓD.

Pionowo:

- 1) pyłaste gleby (skrót słowo: **opiłki**).
- 2) elegancja, wytworność (skrót: **sznytkę**).
- 3) kompletny mętlak myśli w głowie.
- 5) obowiązkowy skrót na rakiecie Wostok.
- 6) pantum, tren, oda lub sonet.
- 7) pies o biszkoptowym umaszczeniu.
- 8) kajeć z zapiskami i marginesami.
- 10) japoński koncert kojarzący się z organami i motocyklami.

Grzegorz Chomicz

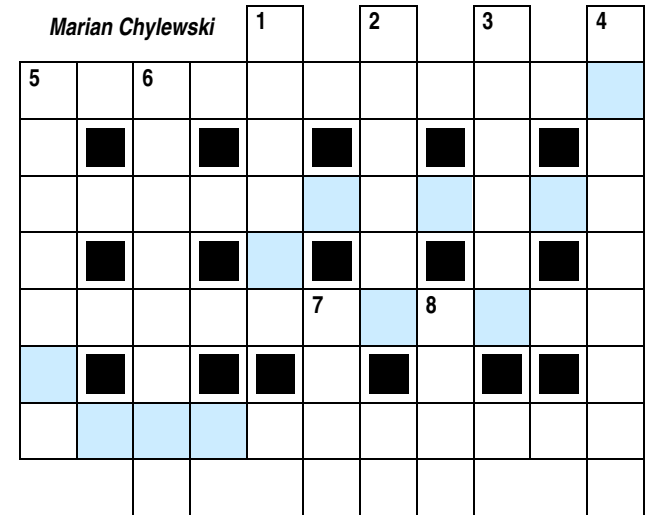
17. JAKIE MIASTECZKO? - 5 / 4 / 3 / 2 / 1 pkt

Poziomo należy wpisać przymiotniki, która występują w wyrażeniach zawierających rzeczownik „miasteczko”, np. ciche, wesole. Litery w kolorowych polach, czytane kolumnami, tworzą dodatkowe słowo.

Poziomo:

- jakie może być miasteczko?
- 1) japońskie auto, np. Qashqai, Micra.
 - 2) cięte utwory z żądłem i ostrzem.
 - 3) sok gronowy do wyrobu wina.
 - 4) niewielka podróżna walizeczka na drobiazgi.
 - 5) wierzchnie okrycie zimowe, krótkie i z włosiem.
 - 6) świętoszek, trusia.
 - 7) chwyt magika, sztuczka.
 - 8) chronione drzewa iglaste o czerwonych nibyjagodach.

Marian Chylewski

18. ANAGRAM - 1 pkt *Tadeusz Bembenik*

Jak co roku od czterdziestu paru lat ...

Nieźle w głowach nam namiesza
ten _____ z szaradziarstwa.
Dzieło Mariana Prezesa,
_____ / _ Grudziądza miasta.

19. ANAGRAM - 1 pkt *Tadeusz Bembenik*

O sukcesach Klubu i Współzałożyciela

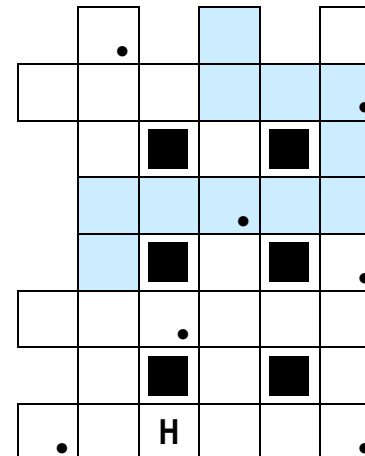
___ / _____ wieść wszem płynie:
- U Mariana będzie miło.
Chociaż wnet pół wieku _____,
_____ mu się nie zmieniło.

20. JOLKA - 3 / 2 / 1 pkt

W diagramie ujawniono jedyną spółgłoskę H. Litery w kolorowym wężyku i w polach z kropką, czytane kolumnami, utworzą dotykowe hasła: tytuł filmu i nazwisko aktorki.

W kolejności przypadkowej:

- może na niej utknąć statek
- ... yellow, kolor żółtopomarańczowy (jak wyspa)
- most nad autostradą np. A1
- znak graficzny (otwierany i zamykany)
- jazda cudzoziemska uzbrojona w rapiery
- komplet kart lub kibić
- sterta kamieni lub piasku

Marian Chylewski 9

15. PIECZĘCIE TURYSTY - 4 / 3 / 2 / 1 pkt

Litery z pól ponumerowanych dodatkowo od 1 do 15 utworzą dodatkowe hasło.

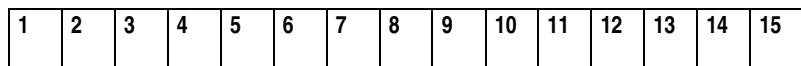
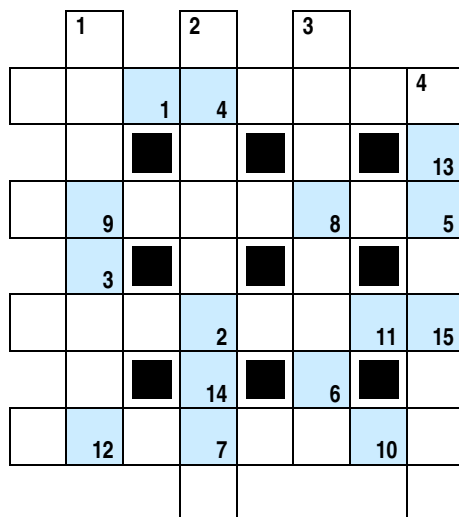
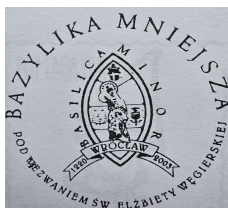
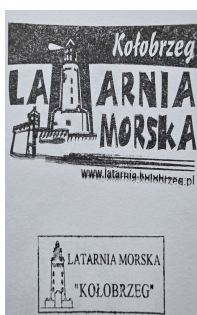
Poziomo (kolejność przypadkowa):

- rzeczowniki odgadnięte na podstawie pieczęci ze zbiorów Autora

Pionowo:

- 1) tykwa afrykańska, roślina podobna do dyni.
- 2) perfekcyjny artysta rzeźbiący w metalu.
- 3) mieszkanka kraju z Kłajpedą i Kownem.
- 4) naczynie gliniane lub ornament w formie pasma perełek.

Marian Chylewski

16. „PRZYMIOTNIKOWE” MIASTO - 3 / 2 / 1 pkt

Poziomo należy wpisać trzy nazwy „przymiotnikowych”, polskich miast, np. Dobra, Leśna. Litery w kolorowych polach, czytane kolumnami, utworzą dodatkowo jeszcze jedno takie miasto w województwie wielkopolskim.

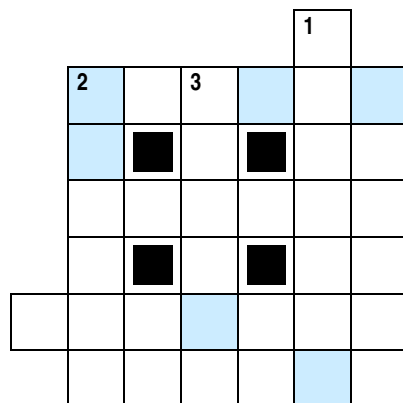
Poziomo:

- „przymiotnikowe”, polskie miasto:
 - ♦ dzielnica Warszawy, do 2002 r. samodzielne miasto
 - ♦ woj. pomorskie
 - ♦ woj. świętokrzyskie

Pionowo:

- 1) wielocukier z roślin.
- 2) przyrząd do czyszczenia lufy broni palnej.
- 3) gratka do wykorzystania.

Marian Chylewski

8. MANIACKIE CIAMKANIE - 5 / 4 / 3 / 2 / 1 pkt (+1 +1)

W rzędy diagramu należy wpisać anagramy podanych słów. Litery w kolorowych polach utworzą słowo, z którego można ułożyć dwa anagramy (każdy za 1 punkt).

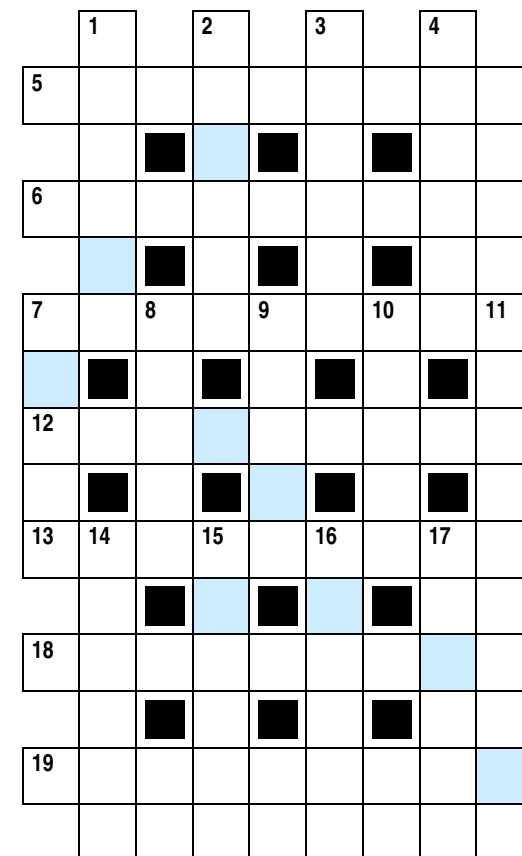
Poziomo:

- 5) ANIELSTWO, STALOWNIE.
- 6) INTERLIGA, RELIGIANT.
- 7) PINCZEREK, PRZECINEK.
- 12) CIURKANIE, CUKIERNIA.
- 13) GNIATARKA, GRANIATKA.
- 18) BANIECZKA, BANIACZEK.
- 19) GARBNIENIE, GRABIENIE.

Krzysztof Oleszczyk

Pionowo:

- 1) film wciskający w fotel.
- 2) pracuje na dachu.
- 3) z północnego – pójdziesz tylko na południe.
- 4) siłacz z „Lokomotywy” Tuwima.
- 7) odgłos kamienia wrzucanego do wody.
- 8) błąd (z łaciny).
- 9) grupa wybrańców.
- 10) ostra przyprawa podobna do papryki.
- 11) potocznie: wpadka, porażka.
- 14) roślina ogrodowa (anagram: anemik, Maniek).
- 15) płaski kapelusik damski bez ronda.
- 16) liściozarniacze.
- 17) określone jądro atomowe (anagram: kundli).

9. REBUS KOŁOWY - 4 pkt

Rozwiązanie 3-wyrazowe, o początkowych literach: S(13). F(8). E(6).

Wiesław Sokołowski

45 LAT „ENIGMY”

A.D. 1981

Założyciele Klubu:

Marian Chylewski i Jerzy Marchewka
(26.03.1981 r.)

10. JAKI DOROBEK? – 3 / 2 / 1 pkt

Poziomo należy wpisać przymiotniki, które występują w wyrażeniach zawierających rzeczownik „dorobek” np. artystyczny, kulturowy. Litery z pól ponumerowanych od 1 do 9 utworzą dodatkowe słowo.

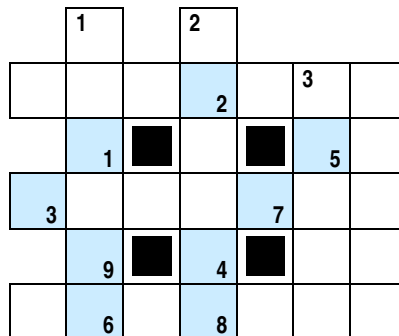
Poziomo:

- jaki może być dorobek?

Pionowo:

- 1) Grzeszczak, śpiewa „Sen o przyszłości”.
- 2) kokosowy plateczek.
- 3) hałas, zgłęk.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Marian Chylewski

11. SZARADA SPRZED LAT – 4 pkt

Tomasz Gill

Byłem, widziałem...

Już dawno mnie na to chętką sroga brała,
Mnie obieżyświata, by stanąć po prostu
tu, skąd jak na dłoni widoczna jest CAŁA
i DZIESIĘĆ-DWA-CZWARTA kratownica mostu.

DZIEWIĘĆ-SZÓSTE „Grudziądz” nie było mi obce,
A że lubię spokój małych miast i ciszę
z czasów, kiedy byłem małym jeszcze chłopcem,
rzec PIĘĆ-TRZY-ÓSMYMI zdaniem opiszę.

Moja przewodniczka spod „Enigmy” znaku,
DZIESIĘĆ-SIEDEM się wielce, wciąż nowe wymienia,
lecz przecież wiadomo: „Nie od razu Kraków...”,
więc ileż zostało mi do obejrzenia!

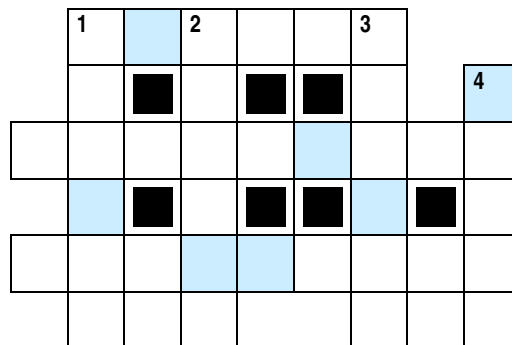
DZIEWIĘĆ-SIÓDMA wrażeń była ustalona:
dziennie JEDEN-PIĄTKA wzruszeń i uniesień.
Uśmiechał się Grudziądz dobrodusznie do nas,
sierpień lśnił pogodą, do wrót pukał wrzesień.

Hotel „Nadwiślanin” — tu DWA-RAZ-CZWÓR-
SZÓSTKA
mnie, bym wygod zasnął po trudach zwiedzania,
gotyk fary, spichrze, brzegu Wisły pustka —
trudne zdjęcia, wszystko wzajem się zasłania.

Miło powspominać. Dzięki fotografii
znowu wspólnie z „Iris” jej miasto zwiedzamy.
Czy mnie WSPAKIEM ÓSMY-WSPAKIEM TRZECI
trafil,
że czekam powrotu w tak gościnne bramy?!

12. 40 LAT TEMU *) – 2 / 1 pkt

Litery w kolorowych polach, czytane rzędami,
utworzą dodatkowe słowo.

Poziomo:

- 3-wyrazowe określenie odgadnięte na podstawie zdjęcia

Pionowo:

- 1) na początku powieści.
- 2) wklęsły lub wypukły w cieczy.
- 3) posłaniec, goniec
- 4) lata z podwieszoną gondolą (również w grudziądzkich zawodach).

*) Wydawnictwo jednorazowe „ENIGMA” (czerwiec 1983 r.),
które wsparło społeczną inicjatywę odbudowy

Marian Chylewski fot. Autor

13. KRZYŻÓWKA Z FOTKĄ – 3 / 2 / 1 pkt

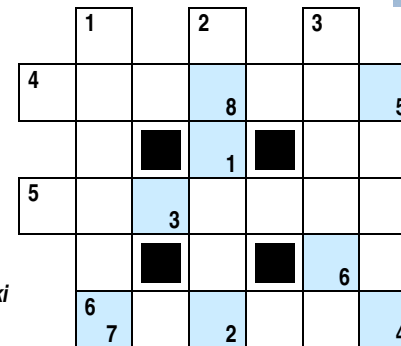
Litery w polach ponumerowanych od 1 do 8 utworzą dodatkowe słowo.

Poziomo:

- 4) zajmuje się organizacją wystaw w grudziądzkim muzeum.
- 5) jubileuszowy koncert artysty.
- 6) Grudziądz – gości szaradzystów.

Pionowo:

- 1) gromadzi zbiory (... im. ks. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu).
- 2) ludowa orkiestra.
- 3) grudziądzki – z gminami Łasin, Rogóźno, Gruta, Świecie nad Osą.

Marian Chylewski
fot. Autor

1	2	3	4
5	6	7	8

Urodził się w Grudziądzu

14. LOGOGRYF – 4 / 3 / 2 / 1 pkt

Litery w kolorowych polach, rzędami, oraz z pól ponumerowanych od 1 do 14, utworzą dodatkowo imię i nazwisko lksa oraz nazwę zespołu muzycznego.

- 1) szklane puchary dla zwycięzców.
- 2) mag, kuglarz.
- 3) cięta riposta.
- 4) brodacze, rasa psów z grupy pinczerów.
- 5) polny ptak zwiastujący wiosnę.
- 6) mieszkanka igloo.

Marian Chylewski

1				2		11							
2						8	5	13					
3								14	3				
4								1			12		
5										4		7	
6												6	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----

